

SREDA, 26.7., sv. Joahim in Ana , starši D. Marije 7.30: + Anica BOLČINA + Ana HRASTNIK + Anika VODIŠEK
ČETRTEK, 27.7., sv. Gorazd, Kliment in drugi uč. slovan. ap. 19.00: + Franc GUZEJ in sorodniki + Karel ŠTRAUS, obl.
PETEK, 28.7., sv. Viktor I. , papež 7.30: + Frančiška KRAŠOVEC 19.00: + Neža VERDEV, 5. obl., in mož Leopold + Marija MLAKAR
SOBOTA, 29.7., sv. Marta , Lazarjeva sestra 19.00: + Karolina BELEJ + Blaž LOKOŠEK
17. NEDELJA MED LETOM , 30. 7. 7.00: živi in + farani 9.00: + Stanko PLATOVNJAK, Angela ŠANC in sorod. + Bernard MEHLE, 4. obl., in oče Bernard 10.30: + Janez HABE

Vsemogočni večni Bog,
stojimo na kraju, ki ga hočemo doživljati kot spomin in opomin
na divjanje nasilja skozi čase naše zgodovine.
To nasilje je ljudem jemalo življenja.
Umirali so na bojiščih in po moriščih,
po gozdovih in po taboriščih,
po kraških brezni in po strelskih jarkih.
Ti, naš Bog, si gospodar živih in mrtvih;
z besedo kesanja Te prosimo odpuščanja za vse smrti,
ki so jih drug drugemu povzročili ljudje.
Ker si do vseh usmiljen, te ponižno prosimo,
naj vsi, za katere ti izrekamo svoje molitve,
zaradi tvoje dobrote dosežejo odpuščanje svojih grehov,
se srečni veselijo nad teboj in te hvalijo brez konca.
Slovenskemu narodu pa nakloni spravo in mir,
da se takšno nasilje ne bo nikoli več ponovilo.
Po Kristusu, Gospodu našem.
(Molitev ljubljanskega nadškofa Stanislava Zoreta, ob
odprtju spomenika vsem žrtvam vojn in z vojnami pove-
zanim žrtvam.)

15. NED. MED LETOM, Karmelska M. Božja 7.00: živi in + farani 9.00: + Marija, obl., Ivan KOVAČ ter sin Peter 10.30: M. Gradec : + Terezija KURAT, 3. obl., in Marjan + Anton MEDVEŠEK
PONEDELJEK, 17.7., sv. Leon IV. , papež 7.30: + Felicita FANTIN in Remo MIORINI + Anika VODIŠEK + Ana HRASTNIK
TOREK, 18.7., sv. Arnold , državnik, škof 19.00: + Maja NOVAK, obl. + Mirko PADER
SREDA, 19.7., sv. Arsenij Veliki , puščavnik 7.30: v zahvalo za uspešno operacijo in za zdravje v družini + Zofija KAJTNA
ČETRTEK, 20.7., sv. Marjeta Antiohijska , muč. 9.30: Dom starejših Laško 19.00: + Marjeta ZELIČ, Marija in Martin za spreobrnjenje in ohranitev vere
PETEK, 21.7., sv. Danijel , prerok 7.30: + Fanika IMENŠEK 19.00: + Olga TERŠEK, 20. obl., mož Martin, 4. obl., in starši ADAMIČ + Janez PUŠNIK
SOBOTA, 22.7. sv. Marija Magdalena , spok., svetopis. ž. 19.00: + Martin SELIČ, 4. obl. v dober namen
16. NED. MED LETOM, Krištofova , 23.7. 7.00: živi in + farani 9.00: + Vinko KRAŠOVČ 10.30 Sveti Krištof : + Avguštín ŽIKOVŠEK + Vinko in Jože ŽELEZNIK
PONEDELJEK, 24.7., sv. Krištof , mučenec 7.30: V zahvalo in priprošnjo za varno vožnjo
TOREK, 25.7., sv. Jakob starejši , škof 19.00: + Alojz GUNZEK, 25. obl. (Trojno), starši BEZGOVŠEK, Silva PEKLAR in Rudi LEGVAD

MARTINOVA LILIJA

16. julij 2017, leto 9, št.:26

Tako kot vsako leto se bomo tudi letos na Krištofovo nedeljo, 23. julija 2017, zahvaljevali za vozila, ki nam omogočajo mobilnost in za vse srečno prevožene kilometre ter z zaupanjem prosili blagoslova še za naprej. Ob tem pa ne bomo pozabili misijonarjev, ki prav tako potrebujejo vozila in delovne stroje, da bi lažje opravljali svoje poslanstvo. Zato bomo tudi letos velikodušno v zahvalo za srečno prevožene kilometre namenili svoj dar za nakup misijonskih vozil.

Vsi, ki se boste udeležili blagoslova vozil in prosil za blagoslov, boste prejeli nalepko sv. Krištofa in molitveni kartonček. Naj bo to skromna zahvala za vaš

dar, ki ga boste namenili za misijonska vozila in hkrati vabilo k molitvi, ko sedete za volan.

Znameniti laški duhovniški rojak *dr. Janez Belej* je leta 1976 zapisal spomine na prehojeno življensko pot z naslovom *Moja pot k oltarju*. V njih odkriva utrip domačega ognjišča, vero, običaje in navade. Spomini so ohranjeni v rokopisu. Iz bogate vsebine objavljamo v Martinovi liliji določene drobce.

O praznovanju rojstnih dni: Rojstnih dni smo se malo spominjali, ni bilo nobenih voščil in tudi ne priboljškov.

O praznovanju godov in "ofiranju": Lepo pa smo obhajali godove, posebno tiste v pozimskih mesecih, in to iz dveh razlogov: shrambe so bile še precej dobro založene in nujnega dela, ki bi nam kvarilo zabavo in dobro voljo, ni bilo.

Če je bilo le mogoče, je godovnjak bil pri jutranji sv. maši in tako počastil svojega krstnega patrona in se mu priporočil v posebno varstvo. Najlepše je bilo za god očeta in najstarejše sestre, ki sta ga obhajala na praznik sv. Antona puščavnika, 17. januarja. Običajno je takrat mraz najbolj pritisnil, tako da smo se držali radi v topli izbi. Ker so bile kolone za nami, je okusno že malo prekajeno meso, napravilo godovanje še prijetnejše.

Na predvečer smo godovnjaku "ofirali". Bi ga morali presenetiti, pa pri nas to ni bilo lahko. Godovnjak je moral sam ostati v izbi, vsi ostali pa smo se zbrali, v določenem trenutku, v veži, kjer je že vsak pripravil svoje "godalo". Vsi naenkrat smo zaropotali, tako da se je vse treslo. Najobičajnejša sredstva "ofiranja" so bila kovinska vrata krušne peči, po katerih smo tolkli s kladivom, kovinski lonci in kuhalnice, lončne pokrovke, rožljanje z verigami, in tudi kak star zvonec. Naenkrat je ropot prenehal in eden je moral na kratko voščiti godovnjaku. Ponovno rožljanje je zaključilo "ofiranje". Samo na god staršev je bilo več voščil, in tudi veliko več ropotanja, ki je po vsakem voščilu bilo pestrejšje in učinkovitejše. Običajno je že po "ofiranju" prišlo na mizo kaj boljšega.

Prav posebno lepo je bilo "ofiranje" potem, ko so sestre malo odrasle in so vaški fantje radi prišli k nam, skoraj pred vsakim godovanjem in ostali, včasih celo pozno v noč. Samo enkrat so začetek "ofiranja" naznanili s strelom na smodnik. Običajno pa so zaigrali na harmoniko in klarinet. Če pa ni bilo muzikantov, so pa fantje pod oknom lepo zapeli pred in po voščilu. Pesmi za take prilike smo precej poznali. Komaj so fantje začeli s pesmijo, smo malo odprli okno, tudi če je zunaj bil hud mraz, in prisluhnili lepemu petju, posebno pa smo želeli slišati voščilo, ki je bilo preprosto, pa res lepo izbrano.

Prav rad bi navedel dobesedno nekaj omenjenih voščil, pa mi je danes to nemogoče, zato moram pisati, kakor se pač spominjam. "Prelep večer je zopet tu, ko vam (ti) moremo veselo voščiti za god. Prav veseli smo in tudi Bogu hvaležni, da je vašim (tvojim) staršem navdahnil misel, da so vam (ti) dali ime tega predobrotljivega svetnika, in tako izvolili vašega (tvojega) krstnega patrona". Sledil je kratek, a jednat opis svetnikovega življenja, predvsem pa njegovih kreposti in morebitnih čudežev.

"Vsi pač vemo" – je nadaljeval voščitelj –, "da vi (ti) poskušate (poskušaš) posnemati zgled tega velikega svetnika, saj o tem so jasna priča vaša (tvoja) dobra dela". Tu je voščilec naštel nekaj dobrih del godovnjaka, kakor n. pr., da je natočil jabolčnika žejnim, ponudil kruha lačnim, ljubeznivo sprejel berače in popotnike.

Nakar pa je prišlo do najbolj zanimivega dela voščila, v katerem so prišle na dan senčne strani godovnjaka. To je bilo nekako izpraševanje vesti, vedno nad vse zabavno, ker so "ofirovci" nekako "izvohali" še tako skrite družinske dogodke zadnjega leta, ki so se nanašali na godovnjaka. Če so godovale sestre, so jim fantje še posebno izpraševali vest, pa vendar brez vsakega najmanjšega pohujšanja za mlajše. Fantje so celo "izvohali", da je starejša sestra mislila v samostan, o tem bom še pozneje nekaj omenil, in so zadevo pri voščilu prav lepo premleli. Mami so enkrat očitali,

da gleda na hčerke (setre), kot koklja na piščeta, čeprav se ta že sama znajo skriti pred jastrebi.

Zaključek voščila je bil nekako takole: "Jutri bomo prosili tvojega patrona, naj te vodi le po ravnih poteh in naj ti izprosi še mnogo srečnih let. Ko nas boš pa enkrat zapustil in se v neskončno večnost preselil, bi te mi lepo prosili, da bi nebeška vrata, če treba naskrivaj, odprta pustil, da bi se enkrat še mi tebi srečno pridružili." Namesto besede nebeških vrat so radi rabili besedo 'nebeška luknja'. Voščilu je spet sledila muzika, največkrat pa lepa pesem, nakar so fantje voščili "lahko noč", čeprav so dobro vedeli, da še ni konec "ofiranja".

Med tem pa je godovnjak, največkrat pa oče, pozdravil fante, se jim prav lepo zahvalil za voščila, s pripombo: "čeprav so bila navihana", in jih vljudno povabil v toplo izbo. Najprej je voščilec moral pojasniti, kar je bilo prvi del zabave, kako neki je odkril "grehe" godovnjaka. Mama je postregla s preprosto kmečko potico, največkrat iz zmesne moke, boljši jabolčnik je pa tudi prav lepo dvignil veselo razpoloženje. Pozneje smo spravili mizo, stole in drugo ropotijo, eno vrh drugega, v kot, tako da je bilo v izbi prostora za igranje in tudi ples. Najbolj priljubljene so bile igre "slepe miši", "hruške krasiti", "kostruna ubijati", "čebele ogrebat", "ženiti se", "rihtarja biti". Zabava je bila zelo prijetna in tudi vedno spodobna. Petelin je že drugič ali tretjič oznanjal dan, ko so "ofirovci" zagodli ali zapeli za slovo.

O maščevanju "ofirovcev": Pri kaki hiši pa "ofirovci" niso bili ravno dobrodošli, niso jih povabili v hišo ali pa so jim le revno postregli. Vem za slučaj, da so se fantje maščevali in so ponoči skopemu kmetu znosili na streho kozolca plug, brano, celo vozove, katere so prej razdejali in potem na strehi skupaj sestavili. Naslednji dan je siromak ure in ure spravljajal orodje s strehe. (se nadaljuje)